

Verslag informatieavond over windmolens Schoteroog gehouden op 21 februari 2023.

Locatie: Paviljoen Loef

Aanwezig ca. 65 bezoekers (bewoners uit omgeving Schoteroog en gastsprekers)

Opening door de bewonerscommissie.

Na een welkomstwoord en het voorstellen van de bewonerscommissie deelt Tonny mede dat de bewonerscommissie twee jaar geleden is ontstaan. De reden hiervoor was een aantal initiatieven rond Schoteroog. Initiatieven die verregaande impact hebben op het gebied en de omwonenden van Schoteroog. Het doel van deze informatieavond is het delen van alle verkregen kennis en informatie rond met name de plannen voor windmolens op Schoteroog.

**De sheets van de 3 presentaties kunt u terugvinden op de website
<https://bewonerslandinzicht.com>.**

De stand van zaken - Plannen met windmolens op Schoteroog. (presentatie door Anton Opperman)

- Anton is lid van bewonerscommissie Land in Zicht en presenteert hoe deze bewoners, samen met vele anderen uit de wijk en omgeving werden wakker geschud tijdens bijeenkomst op 21 maart 2021. Daar bleek dat de gemeente Haarlem in het kader van RES 1.0 (regionale energiestrategie) plannen had voor RES zoekgebied Schoteroog. Dit ging over een zonneweide en windmolen(s). Daarop ging men op onderzoek uit over wat er nu aan de hand is. Het is helder dat energietransitie noodzakelijk is. Dat wordt door velen (burgers, bedrijven en politiek) gesteund. Ook door de bewonerscommissie.
- De bijeenkomst van 21 maart was geïnitieerd door de initiatiefnemer Afvalzorg voor de zonneweide op Schoteroog. Door een aantal informatiebijeenkomsten en werksessies leidde dit uiteindelijk tot een plan met breed draagvlak van velen.

Tot op heden is dat anders bij de plannen voor eventuele windmolen(s) op Schoteroog.

- In het zoekgebied Schoteroog was een windturbine van 125m voorzien op ca. 350m afstand van woningen, met effecten in Haarlem en Spaarndam. Waarbij de provincie Noord-Holland zelf al aangeeft dat ca. 1900 woningen hierdoor geraakt gaan worden.
- Toenemende vragen van bewoners over gezondheid, milieu en veiligheid worden niet of onvoldoende beantwoord. Dit doet het vertrouwen in de politiek geen goed. Er worden door de landelijke politiek “geitenpaadjes” bewandeld om EU regels te ontwijken en eigen regels op te rekken. Door het hele land groeit meer verzet. Gemeenten volgen de oude politiek landelijke denkrichting zonder kritisch te zijn.

Hoe zit het dan met Schoteroog?

- Hierbij zal rekening moeten worden gehouden met o.a. richtlijnen Luchtvaart Indelingsbesluit (LIB) Schiphol. Toets-hoogte is dan max. 80m +NAP.
- De gemeente en initiatiefnemers denken aan windmolens met 100m tiphoogte . Verschillende scenario's zijn doorgerekend. Dit heeft tot nu toe tot twee concrete initiatieven geleid. NNWWind zou 2 windmolens van 100m willen bouwen. Waterreiniging Rijnmond denkt aan 1 of meer windmolens van 100m.
- Inmiddels is er een projectgroep Windenergie waar twee personen van de bewonerscommissie op persoonlijke titel aan deelnemen.

Op dit moment zijn er vele vragen, onder meer:

- Zorgt de gemeente voor een beheersbaar project?
- Worden onze zorgen weg genomen?
- Gaat er een MER (Milieu effect rapportage) komen?
- Zijn er andere/betere opties denkbaar?

De bewonerscommissie komt zelf tot de conclusie dat met de installatie van 3 of meer windmolens van 100m/capaciteit 1MW er slechts een marginaal deel van de energie ambitie (3%) wordt afgedekt. Daarnaast lijkt wind op land achterhaald. Het kabinet heeft namelijk besloten voor “wind op zee” te gaan. Met het realiseren van wind op land op Schoteroog worden grote risico's genomen door de gemeente en de initiatiefnemers. De gemeente probeert onder de plan MER verplichting uit te komen door de plannen van de initiatiefnemers als aparte plannen te beschouwen. Deze salamitactiek mag juridisch niet worden toegepast.

Ook zal er planschade ontstaan voor bewoners met een koopwoning. Deze zal door de initiatiefnemer(s) betaald moeten worden, zo is het standpunt van gemeente Haarlem.

Nut en Noodzaak windmolens.

(presentatie door Joost de Graaf uit Amsterdam)

Joost de Graaf is lid van Windalarm en “het kan met gemak.nl” en lid NLVOW.

Windalarm en “het kan met gemak” zijn voorstander van een versnelde energietransitie, maar dan wel op een duurzame en rechtvaardige manier, uitgaand van de belangen van klimaat, burgers en natuur i.p.v. uitgaand van het financiële belang van ondernemers. NLVOW (Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines) komt op voor de belangen van (toekomstige) omwonenden van windmolens of windturbines. De missie van NLVOW is om de (toekomstige) omwonenden zoveel mogelijk een volwaardige stem te geven wanneer zij met plannen voor een park of turbines geconfronteerd worden.

Groot probleem is gebrek aan kennis bij de verantwoordelijke politici, zowel provinciaal als gemeentelijk.

- Problematiek rond windmolens is complex, met zeer veel getallen en vergt de nodige verdieping (en dus tijd) om het goed te begrijpen.
- Gezien afgegeven vergunningen worden de landelijke RES doelstellingen van het klimaatakkoord voor zon en wind nu al gehaald of zelfs overtroffen. Dat blijkt uit de RES monitor.
- Desondanks blijven lokale politici hangen in hun oude (inmiddels verouderde) doelstellingen.
- Wind-op-land geeft in het hele land veel weerstand in dichtbevolkte gebieden, toepassen op zee is logisch en meer rendabel. Wind op zee is meer constant . Op zee zijn wind en zon meer complementair, wat betekent dat als de zon niet schijnt er meer wind is en andersom. Het kabinet heeft die route inmiddels omarmd, maar de lokale politiek nog niet.
- Voor zon op dak liggen er veel mogelijkheden, en het helpt mee het probleem op te lossen rond transport van elektriciteit.

- Er is een zware lobby van de energiesector voor het bouwen van windmolens, in naam van het maatschappelijk belang. Er gaat veel geld in om, mede door subsidies. Na vijftien jaar subsidie kunnen windmolens op zee zonder subsidie gebouwd worden, maar blijft de energiesector aandringen voor gesubsidieerde windmolens op land.
- De Provincie Noord-Holland heeft de eis van minimale afstand van 600 meter tot bebouwing laten vallen. Gevolg van een coalitietakkoord. Er loopt nu een rechtszaak tegen de provincie nu deze tot twee keer toe een verzoek tot referendum afgewezen heeft.
- Onder andere het rapport TNO “Windturbines en de impact op huizenprijzen” laat zien dat er sprake is van aanzienlijke waardedaling van woningen in de omgeving van windmolens.

Wat zijn de gevolgen van geluid en slagschaduw op mijn gezondheid.

Presentatie door Klaas Bron, Eefde, West Gelderland.

Klaas is Statistisch Wiskundige. Ervaringsdeskundige Windturbines & RES. Lid van Tegenwind Nederland, Lid NLVOW & Lochem Energie.

In de presentatie wordt een overzicht gegeven van hinder, schade en informatiefactoren, die een rol spelen bij windmolens.

Het is wetenschappelijk vastgesteld **dat windmolens gezondheidseffecten** hebben.

- Hierover is er een toenemend aantal wetenschappelijke publicaties van buitenlands onderzoek en het RIVM. Het betreft klachten over hersenschade, hartritmestoring en andere chronische klachten. De gezondheidsstoringen zijn veelal indirect en openbaren zich pas op de langere termijn.

Normen op het gebied van geluid en slagschaduw zijn gemiddelden per jaar en laten veel ruimte over voor “geitenpaadjes”.

- Afstandsnormen zijn onterecht vervangen door geluidsnormen. Er wordt gewerkt aan nieuwe normering, ook hier zal weer veel gewerkt worden met gemiddelden en niet met grenswaarden. In de afgelopen jaren zijn alle normen zwaar opgerekt om bouw mogelijk te maken.
- Veel factoren zijn in min of meerdere mate subjectief te bepalen. Controle op het naleven van de normen wordt vaak overgelaten aan de fabrikant. Gevolg is dat incidentele grote overschrijdingen niet gezien worden als overschrijden van de norm.
- Een windturbine heeft meerdere geluidsbronnen, zoals het roteren van de wieken, aerodynamisch, en wiebel (trillen) van de mast. Dit laatste heeft ook effect op de fundering en de waterhuishouding rond de fundatie! (Op Schoteroog zijn deze funderingen gepland op een oude afvalstort.)
- Nederland heeft voor de bevolking de slechtste afstandsnorm voor windmolens binnen de EU.
- Eisen die aan normen te stellen zijn: meetbaar, handhaafbaar, en moeten effectief potentiële ziekte-effecten kunnen wegnemen. Dit is momenteel niet het geval, terwijl dit wel bekend is bij de overheid.
- Windmolens veroorzaken veel klachten zoals slaapverstoring, dat ook weer kan leiden tot andere negatieve gezondheidseffecten

In ons geval zal de Gemeente Haarlem een degelijke studie naar de gezondheidseffecten als gevolg van de bouw van nieuwe grotere windmolens moeten doen.

- De keuze van onderzoek door de RIVM zijn politiek gedreven, waardoor onderzoeken waar een negatief resultaat te verwachten zijn, niet worden gedaan.
- Blijkbaar wil de politiek ruimte blijven scheppen voor windmolens op land, terwijl er een overtuigend bewijs is dat dit nadelig is voor de gezondheid van bewoners.

Vragen naar aanleiding van de presentaties.

- Kan kiesadvies provinciale verkiezingen helpen?
 - o Dat kan zeker, maar afhankelijk van de verkiezingsuitkomst kan dit tot meer of minder succes leiden
- Eén van de aanwezigen geeft aan ooit bij een windmolenpark te hebben gekampeerd. Het sonore geluid, vooral 's nachts was geen pretje.
- Hoe veilig is de installatie van zulke molen op een oude vuilnisbelt?
 - o De bewoners die deelnemen aan de projectgroep hebben hierover vragen gesteld. Nog geen concreet antwoord. De gemeente laat dit over aan de initiatiefnemers
 - o Hoe krijg je politici om? Dit zal voornamelijk gebeuren als burgers massaal de politici op andere gedachten willen brengen.
 - o Zoek de publiciteit. Zie bijvoorbeeld nu weer een artikel in het AD. De bewonerscommissie gaat dat verder uitwerken.
- Is de gemeente uitgenodigd?
 - o Nee, niet bewust. De gemeente neemt zelf geen initiatief om voor bewoners te informeren. De bewonerscommissie meende dat voorlichting op korte termijn noodzakelijk was. Te verwachten is dat de initiatiefnemers, indien men definitief kiest voor de bouw van windmolens, een voorlichtingsbijeenkomst zullen organiseren met een eigen (positief) verhaal. De leden van de projectgroep windenergie zijn wel geïnformeerd over de informatiebijeenkomst. In die projectgroep zit ook een projectleider en een programmanager van de gemeente. Als de gemeente aanwezig had willen zijn, dan waren zij van harte welkom geweest.
- Joost merkte nog op hoe cijfers soms een verkeerd beeld kunnen geven bij onvoldoende kennis.
 - o De huidige doelstelling voor duurzame elektriciteit is landelijk 35 TWh. Op dit moment ligt er vanuit de RES regio's een aanbod dat zal leiden tot een totaal van landelijk 55 TWh.
 - o RES-gebied Noord Holland (Noord en Zuid) moeten 6,3 TWh gaan leveren. Deze 6,3 TWh is onderdeel van het totaal van 55 TWh. Op dit moment is slechts 0,43 TWh nog niet gerealiseerd. Als RES NH-NZ halen we de ambitie dus al ruim. Of wel: als dit niet volledig wordt gerealiseerd, komt de oorspronkelijk landelijke ambitie van 35 TWh **niet** in gevaar.
- Klaas merkt op dat om deze ambitie te kunnen gaan gebruiken het elektriciteitsnetwerk uitgebreid moet worden om congestie te voorkomen.
 - o Liander en Aliander geven nu al aan dat ze geen capaciteit meer hebben. De overheid zal eerst moet zorgen dat het elektriciteitsnet op orde komt. Ook zal de industrie over moeten gaan naar meer elektriciteitsgebruik omdat we anders de opgewekte energie niet kwijt kunnen.
- In de presentatie van Klaas wordt duidelijk gemaakt dat er momenteel wel over normen wordt gepraat, maar dat de praktijk uitwijst dat deze normen niet handhaafbaar zijn omdat elke windmolen een zeer eigen omgevingsafhankelijkheid heeft.
 - o Het zal nodig zijn de gemeente en overheid te wijzen op het feit dat men juridisch hoofdelijk aansprakelijk is als blijkt dat de windmolens een onveilige of ongezonde omgeving hebben gecreëerd. De windmolens kunnen alleen dan gaan draaien als aangetoond is dat alles veilig is. Dat geldt dus ook voor uitsluiting gezondheidseffecten en slaapverstoring op langere termijn.
- Tonny merkt op dat Coöperatie Kennemer Kracht de buurt wil laten meeprofiteren door te investeren in de windmolens.
 - o Klaas geeft aan dat dit een schijnprofijt is. In eerste instantie zal de opbrengst nodig zijn voor afbetaling investering. Na een aantal jaren houdt de subsidie op dus zullen de inkomsten minder zijn. Verder moeten de molens worden onderhouden. Hij verwacht dus weinig voordeel maar wel veel extra hinder voor bewoners.

- Zijn er inmiddels onderzoeken gedaan naar het effect van hoogte van molens op al deze gezondheidseffecten?
 - o Dit is nog niet geheel duidelijk. Mocht dit niet het geval zijn kan er dus in principe geen nieuwe molen worden geplaatst omdat het niet vaststaat dat deze veilig is.
 - o Klaas merkt op dat om dit soort zaken aan te vechten het nodig is een goede advocaat te zoeken die wordt gerespecteerd door de landsadvocaat.

Discussie.

Aan de aanwezigen wordt gevraagd of het (gehoord de info van deze avond) zin heeft om door te gaan. De overgrote meerderheid ondersteunt dit, maar vraagt zich met de bewonerscommissie af hoe dit het beste kan.

De volgende suggesties kwamen naar voren:

Bewoners mobiliseren

- Start een WhatsApp groep of mailing lijst. Voorlopige keuze is info via email.
- Info rondsturen wanneer er een commissie Beheer vergadering is waar we kunnen inspreken. In plaats van een paar mensen op de tribune zal een veelvoud veel meer de aandacht gaan trekken.
- Handtekeningen verzamelen.
- Geef door aan burens, vrienden en anderen wat er vanavond aan informatie is gedeeld.

Dossier vormen om straks een juridische case te maken.

- De bewonerscommissie gaf aan hiermee te zijn begonnen maar dit kost tijd, dus hulp is zeer wenselijk.
- Misschien is het goed een andere naam aan te nemen om duidelijk te maken dat dit meer bewoners aangaat dan alleen de wijk Land in Zicht. Bijvoorbeeld een naam met Energielandschap Schoteroog erin.

Politiek beïnvloeden

- Pers benaderen.
- Stemwijzer maken voor de provinciale verkiezingen.
- Nu een stappenplan gaan maken hoe de politiek te kunnen beïnvloeden
- Initiatiefnemers en gemeente wijzen op hun juridische aansprakelijkheid.

Vervolg

- Plannen maken voor een volgende informatiebijeenkomst.

Tot slot van de avond worden alle aanwezigen bedankt voor hun komst; Loef voor hun gastvrijheid en de sprekers voor hun bijdrage. Er wordt zeker een vervolg aan deze avond gegeven. De bewonerscommissie gaat zich buigen over wat, wanneer en hoe. Iedereen wordt voortsnog via email op de hoogte gehouden.

Wil je meehelpen of expertise delen, meld dit dan bij de bewonerscommissie